

Sygn. akt I C 1057/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Radomiu I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Kazimierz Mazur

Protokolant: st. sekr. sądowy Wiesława Nurek

po rozpoznaniu w dniu 5 kwietnia 2016 roku w Radomiu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. w R.

przeciwko M. D.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

I. uznaje za bezskuteczną w stosunku do (...) sp. z o.o. w R. umowę darowizny udziału do 30/90 części we własności zabudowanej nieruchomości położonej w R. przy ulicy (...) oznaczonej jako działka (...) o powierzchni 0,1370 ha, dla której Sąd Rejonowy w Radomiu prowadzi księgę wieczystą numer (...), zawartą między D. C. a M. D. w formie aktu notarialnego Rep (...) przed Notariuszem M. C. - w celu zabezpieczenia przysługującej (...) sp. z o.o. w R. w stosunku do D. C. wierzytelności w wysokości 393 478 (trzysta dziewięćdziesiąt trzy tysiące czterysta siedemdziesiąt osiem) złotych stwierdzonej nakazem zapłaty wydanym przez Sąd Okręgowy w Lublinie 29 października 2012 roku w sprawie X GNc 387/12,

II. zasądza od M. D. na rzecz (...) sp. z o.o. w R. kwotę 9 617 (dziewięć tysięcy sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

IC 1057/14

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym do Sądu Okręgowego w Radomiu 22 lipca 2014r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w R. wniosła o uznanie za bezskuteczną w stosunku do niej zawartą 18 lipca 2011r. między D. C. a pozwanym M. D. w formie aktu notarialnego Rep. A (...) przed notariuszem M. C. umowę darowizny udziału do 30/90 części w prawie własności zabudowanej nieruchomości położonej w R., oznaczonej jako działka (...) o powierzchni 0,1370 ha, dla której Sąd Rejonowy w Radomiu prowadzi Księgę wieczystą nr (...) - w celu zabezpieczenia przysługującej tej Spółce w stosunku do D. C. wierzytelności w wysokości 393 478 zł, stwierdzonej nakazem zapłaty wydanym przez Sąd Okręgowy w Lublinie w dniu 29 października 2012r. w sprawie X GNc 387/12. (k.3-9).

W uzasadnieniu swojego żądania powodowa Spółka podała, że przez wiele lat współpracowała z D. C., której sprzedawała wyroby farmaceutyczne. Na dzień 28 czerwca 2010r. wierzytelność Spółki względem niej wynosiła 382 226,45 zł, zaś we wrześniu 2012r. przekraczała kwotę 500 000 zł, co zostało potwierdzone w nakazie zapłaty wydanym przez Sąd Okręgowy w Lublinie w dniu 29 października 2012r. w sprawie X GNc 387/12, oświadczeniu z 28 czerwca 2010 r. o ustanowieniu hipoteki i poddaniu się egzekucji i umowy z 28 czerwca 2010r. o odnowieniu długu. W dniu 18 lipca 2011r. D. C. darowała pozwanemu M. D. umową zawartą w formie aktu notarialnego Rep. (...) przed

notariuszem M. C. udział do 30/90 części w prawie własności zabudowanej nieruchomości położonej w R., oznaczonej jako działka (...) o powierzchni 0,1370 ha, dla której Sąd Rejonowy w Radomiu prowadzi Księgę wieczystą nr (...); strony umowy ustaliły wartość darowizny na kwotę 120 000 zł. W oparciu o wyżej wymienione tytuły wykonawcze Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Radomiu R. G. wszczął - z braku innych składników majątkowych - egzekucję z nieruchomości stanowiącej własność D. C., położonej w miejscowości G. - W., która została oszacowana na kwotę 244 744 zł; na pierwszej licytacji wyznaczonej w trakcie postępowania egzekucyjnego nie zgłoszono żadnej oferty nabycia przedmiotowej nieruchomości. O zamiarze pokrzywdzenia powoda jako wierzyciela świadczy to, że dłużniczka - w sytuacji systematycznego narastania zadłużenia - dokonała w krótkim odstępie czasu kilku czynności prawnych, na podstawie których pod tytułem darmym przekazała swoje składniki majątkowe na rzecz osób bliskich, w tym na pozwanego, który jest jej wnukiem. Wyżej wymienione okoliczności wskazują na spełnienie przesłanek z art.527 kodeksu cywilnego, warunkujących zasadność objętego pozwem żądania. (k.4-8, 83-84, 89-91,94-100, 187-188).

Pozwany M. D. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Wskazał, że D. C. dokonując na jego rzecz darowizn udziałów w nieruchomości nie działała ze świadomością pokrzywdzenia powoda jako wierzyciela. Wyjaśnił, że z tytułu prowadzonej z powodem współpracy gospodarczej jej zadłużenie na dzień 28 czerwca 2010r. wynosiło 382 226,45 zł; z tego względu w tym dniu ustanowiła na jego rzecz hipotekę kaucyjną do kwoty 400 000 zł na swojej nieruchomości położonej w G. - W. i zawarła z nim umowę, na podstawie której zobowiązała się do spłaty tego zadłużenia w ratach miesięcznych wynoszących co najmniej 10 000 zł. Od tego dnia do sierpnia 2011 r. spłaciła łącznie 150 000 zł zadłużenia. Na datę przedmiotowej darowizny była ona właścicielką nieruchomości położonej w G. - W. o wartości 400 000 zł i udziału w nieruchomości położonej w R. przy ulicy (...) o wartości 46 000 zł; na ten dzień jej zadłużenie wobec powoda wynosiło już tylko 232 226, 45 zł. Pozwany podniósł, że należności wskazane w nakazie zapłaty wydanym w sprawie IX GNc 587/12 Sądu Okręgowego w Lublinie dotyczyły jej długu powstałego po dniu dokonania przedmiotowej darowizny, wynikającego z kolejnych dostaw leków (k.58-60, 89-91, 130, 187-188).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w R. od 19 dostarczała D. C. wyroby farmaceutyczne do prowadzonej przez nią apteki. 28 czerwca 2010r. D. C. z uwagi na swoje zadłużenie wynoszące wtedy 382 226,45 zł ustanowiła na rzecz Spółki hipotekę kaucyjną do kwoty 400 000 zł na swojej nieruchomości położonej we W., dla której Sąd Rejonowy w Radomiu prowadzi Księgę wieczystą nr RA (...), zawarła z nią umowę odnowienia długu, na podstawie której zobowiązała się do spłaty tego zadłużenia w ratach miesięcznych wynoszących co najmniej 10 000 zł i poddała się egzekucji co do zapłaty tego zadłużenia do kwoty 400 000 zł. D. C. do marca 2012r. spłacała swoje zadłużenie w ratach miesięcznych po 10 000 zł. (dowód: zeznania stron - k. 187-188 , akt notarialny z 28 czerwca 2010r. - k. 38-40, umowa odnowienia długu z 28 czerwca 2010r. - k. 42, zeznania świadka D. C. - k. 127 - 129, polecenia przelewów - k.78-81).

29 października 2012r. Sąd Okręgowy w Lublinie wydał w sprawie IX GNc 387/12 nakaz zapłaty, w którym nakazał D. C. aby zapłaciła

(...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w R. kwotę 393 478 zł wraz z ustawowymi odsetkami od wymienionych w nim kwot, liczonymi za różne okresy rozpoczynające się najwcześniej od 8 października 2011 r. i najpóźniej od 14 września 2012r. 9 stycznia 2013r. Sąd Okręgowy w Lublinie wydał w sprawie IX GNc 387/12 postanowienie o nadaniu temu nakazowi klauzuli wykonalności. Na podstawie tego tytułu wykonawczego Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Radomiu J. P. prowadzi postępowanie egzekucyjne, w którym dokonał oszacowania położonej

we W. nieruchomości D. C., składającej się z działek nr (...) o łącznej powierzchni 1 838 m kw., dla której Sąd Rejonowy w Radomiu prowadzi Księgę wieczystą nr (...); wartość tej nieruchomości została ustalona na kwotę 244 774 zł. 12 grudnia 2014r. Sąd Rejonowy w Radomiu z uwagi na brak ofert zakupu przysądził na rzecz powodowej Spółki własność tej nieruchomości za cenę 163 182,67 zł, zaoferowaną we wniosku Spółki o przejęcie przez nią tej nieruchomości. (dowód: nakaz zapłaty z 29.10. 2012r. - k.21-35, postanowienie z 9.01.2013r. - k.36, protokół opisu i oszacowania nieruchomości z 11.04.2013r. - k.43-45, postanowienie z 12 grudnia 2013r.-k.102).

D. C. była właścicielką udziału do 85/90 części w zabudowanej nieruchomości położonej w R., składającej się z działki nr (...) o powierzchni 0.1370 ha, dla której Sąd Rejonowy w Radomiu prowadzi Księgę wieczystą nr (...). 18 lipca 2011r. przed notariuszem M. C. za numerem Rep. (...) została sporządzona umowa, na podstawie której D. C. darowała udziały w tej nieruchomości: swojej córce E. D. udział do 10/90 części o wartości 40 000 zł, swojemu synowi L. C. udział do 40/90 części o wartości 160 000 zł i swojemu wnukowi M. D. udział do 30/90 części o wartości 120 000 zł. 8 sierpnia 2011r. przed notariuszem M. C. za numerem Rep. (...) została sporządzona umowa, na podstawie której D. C. darowała swojemu synowi L. C. udział do 5/90 części o wartości 20 000 zł (dowód: umowa darowizny z 18 lipca 2011r. - k. 17-20, umowa darowizny z 8 sierpnia 2011r.-k. 107-110).

D. C. była właścicielką udziału do 1/2 części w stanowiącym przedmiot odrębnej własności lokalu mieszkalnym nr (...) o powierzchni 122,70 m kw. położonym w R. przy ulicy (...), dla którego Sąd Rejonowy w Radomiu prowadzi Księgę wieczystą nr (...). 3 sierpnia 2011r. przed notariuszem M. C. za numerem Rep. (...) została sporządzona umowa, na podstawie której D. C. darowała swojemu wnukowi M. D. udział do 1/2 części o wartości 120 000 zł. (dowód: umowa darowizny z 3 sierpnia 2011r. - k.100-105, protokół z 25 sierpnia 2011r. -k.106).

D. C. była właścicielką udziału do 1/10 części w zabudowanej nieruchomości położonej w R. przy ulicy (...), składającej się z działek nr (...) o łącznej powierzchni 0.9257 ha, dla której Sąd Rejonowy w Radomiu prowadzi Księgę wieczystą nr (...). 22 sierpnia 2012r. przed notariuszem M. C. za numerem (...) została sporządzona umowa, na podstawie której D. C. darowała swojemu synowi L. C. udział do 1/20 części o wartości 46 000 zł i swojemu wnukowi M. D. udział do 1/20 części o wartości 46 000 zł. (dowód: umowa darowizny z 22 sierpnia 2012r. - k.l 11-113).

Na dzień 12 listopada 2014r. egzekwowane zadłużenie D. C. względem powodowej Spółki wynosiło w sprawie Km 49/13 kwotę 393 478 zł należności głównej i 135 620 zł odsetek oraz koszty postępowania, w sprawie Km 134/13/ kwotę 127 948,11 zł należności głównej i 38 962,83 zł odsetek oraz koszty postępowania. (dowód: informacje o stanie zaległości w sprawie egzekucyjnej - k.86-87).

Wartość nieruchomości D. C. położonej we W., dla której Sąd Rejonowy w Radomiu prowadzi Księgę wieczystą nr (...), według jej stanu i cen na 28 czerwca 2010r. wynosiła 209 600 zł a według jej stanu i cen na dzień 18 lipca 2011r. wynosiła 207 800 zł. (dowód: opinia biegłego rzeczoznawcy majątkowego J. C. - k. 144-167).

Sąd zważył co następuje:

Roszczenie powodowej Spółki dotyczy uznania za bezskuteczną umowy z dnia 18 lipca 2011r., na podstawie której jej dłużnik D. C. darowała swojemu wnukowi M. D. udział do 30/90 części w prawie własności zabudowanej nieruchomości położonej w R., składającej się z działki nr (...) o powierzchni 0,1370 ha, dla której Sąd Rejonowy w Radomiu prowadzi Księgę wieczystą nr (...). Zdaniem Spółki takie działanie dłużnika zostało dokonane z jej pokrzywdzeniem, gdyż nie może ona uzyskać pełnego zaspokojenia swoich należności w prowadzonym postępowaniu egzekucyjnym. Swoje roszczenie Spółka opiera na treści art. 527 par.1, 2 i 3 kodeksu cywilnego.

Pozwany M. D. wniósł o oddalenie powództwa. Swoje stanowisko uzasadnił tym, że dłużnik powoda D. C. dokonując na jego rzecz darowizny udziału w przedmiotowej nieruchomości nie działała w zamiarze pokrzywdzenia powodowej Spółki jako swojego wierzyciela, gdyż na datę zawarcia umowy jej zadłużenie wynosiło tylko 232 226,45 zł i była wtedy właścicielem nieruchomości położonej we W. o wartości 400 000 zł oraz udziału o wartości 46 000 zł w nieruchomości położonej w R. przy ulicy (...). Pozwany podniósł także, iż dług D. C., określony w nakazie zapłaty

Sądu Okręgowego w Lublinie z 17stycznia 2013r. wydanym w sprawie IX GNc 387/12, powstał po dniu dokonania przedmiotowej darowizny i wynikał z kolejnych dostaw leków realizowanych po dacie tej darowizny.

Z treści przepisu art.530 zdanie pierwsze kodeksu cywilnego wynika, że przepisy art.527-529 k.c. stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy dłużnik działał w zamiarze pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli a osoba trzecia uzyskała korzyść nieodpłatnie. Przepis ten oznacza sytuację, w której dłużnik zdawał sobie sprawę lub przynajmniej mógł sobie zdać sprawę przy zachowaniu należytej staranności, że w przyszłości będą wchodziły w grę określone zobowiązania; nie jest tu konieczne aby znał już wówczas konkretne osoby, którym będą przysługiwały wierzytelności; może on też nie wiedzieć dokładnie, kiedy te zobowiązania powstaną i jakie będą rozmiary jego obowiązków. Nie ma znaczenia też, jaki czas dzieli chwilę dokonania czynności przez dłużnika i powstanie przyszłych zobowiązań, byleby były one objęte zamiarem dłużnika co do pokrzywdzenia wierzycieli tych zobowiązań.

Z ustalonego w sprawie stanu faktycznego wynika, że D. C. przyjmując dostawy środków farmaceutycznych od powoda systematycznie zwiększała swoje zadłużenie wobec niego (290 923, 71 zł na dzień 31 grudnia 2009r., 382 226,45 zł na dzień 28 czerwca 2010r., 393 478 zł na dzień 14 września 2012r.) i to pomimo częściowej spłaty ratalnej po 10 000 zł miesięcznie swojego długu (łącznie 150 000 zł w okresie od czerwca 2010r. do sierpnia 2011 r.). Jednocześnie umowami z 18 lipca 2011 r., 3 sierpnia 2011 r. i 22 sierpnia 2012r. pozbywała się swojego majątku poprzez darowizny na rzecz osób bliskich posiadanych udziałów w nieruchomościach, które nie były obciążone hipotekami. Treść nakazu zapłaty z 29 października 2012r. wskazuje, że nie zapłaciła ona na ten dzień powodowi kwoty 393 478 zł z tytułu dostaw leków, za których zapłata miała być dokonana w okresie od 8 października 2011 r. do 14 września 2012r. Należności objęte tym nakazem zapłaty zostały zaspokojone do kwoty 163 182,67 zł z uwagi na przejęcie za taką kwotę przez powoda w postępowaniu egzekucyjnym położonej we W. nieruchomości D. C., składającej się z działek nr (...) o łącznej powierzchni 1 838 m kw., dla której Sąd Rejonowy w Radomiu prowadzi Księgę wieczystą nr (...).

Z opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego J. C. wynika, że wartość nieruchomości D. C. położonej we W., dla której Sąd Rejonowy w Radomiu prowadzi Księgę wieczystą nr (...), według jej stanu i cen na 28 czerwca 2010r. wynosiła 209 600 zł a według jej stanu i cen na dzień 18 lipca 2011 r. wynosiła 207 800 zł. W tej sytuacji nie można podzielić poglądu pozwanego, że D. C. na dzień dokonania darowizny na rzecz pozwanego posiadała majątek przekraczający wysokość jej zadłużenia u powoda.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że dłużnik D. C. zawierając ze swoim wnukiem M. D. w dniu 18 lipca 2011 r. przedmiotową umowę darowizny udziału w nieruchomości działała ze świadomością pokrzywdzenia swojego wierzyciela - powodowej Spółki. W tej sytuacji żądanie tej Spółki należało uznać za uzasadnione i dlatego Sąd orzekł o tym w punkcie pierwszym wyroku.

Wobec takiego rozstrzygnięcia sprawy Sąd w punkcie drugim wyroku zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 9 617 zł obejmującą poniesione przez niego koszty procesu w postaci opłaty od pozwu w kwocie 6 000 zł i koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3 617 zł. Orzeczenie w tym zakresie Sąd oparł na treści art.98 par.1 i 3 kodeksu postępowania cywilnego, art.13 Ustawy z 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz par.2 ust.1 i 2, par.6 pkt.6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

/na oryginale właściwy podpis/